Az elengedés igazi művészete

„és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” Mt 6,12

1. Elfojtás helyett elengedés

Az elengedés művészetét, ha beütöd a Google-be, akkor jó pár könyvet találsz. Miért? Azért, mert ez az emberi életünk egyik legégetőbb kérdése. Képesek vagyunk-e elengedni a dolgokat? Azokat, amiken belül rágódunk és azokat, amelyek leginkább szétrágnak?

Mindannyian hordozunk magunkban ilyen elengedésre váró dolgokat, sérelmeket. Azért a könyvek sokasága, a workshopok megszámlálhatatlan tömege, mert érezzük, hogy az elengedésre szükségünk van. A keresztyénségnek is fontos eleme ez. Az elengedés művészetéről szól a Miatyánknak ez a kérése. Hogyan engedi el Isten a bűneinket és hogyan engedhetjük el a mások ellenünk elkövetett bűneit.

Másképpen mondva: Hogyan lehetünk szabadok? Mert akinek megbocsátottak az megszabadul, aki pedig képes megbocsátani az felszabadul. Mindannyian ezt keressük. Jézus Krisztus képes arról biztosítani bennünket, hogy Isten megbocsátott nekünk és a Szentlélek pedig képes erőt adni ahhoz, hogy felszabadultan megbocsássunk a másiknak. Ha tehát érdekel az elengedés művészete, akkor most figyelj, mert választ kapsz mindenre.

A könyvek tömeg és képzések sokasága ellenére nem úgy tűnne, hogy menne ez nekünk. Hol lehet a hiba? Azt gondolom, hogy a hiba ott van, hogy kihagyjuk Istent a számításból. A másik ember vétkezik ellenem, nekem pedig ezt kell megbocsátanom és elengednem neki. A sérelem az én és a másik ember ügyévé válik. Isten nem jelenik meg benne. Ha Istent kihagyjuk ebből a kérdésből, akkor valójában nem tudunk elengedni. Elfojtani igen, eltemetni igen, elásni igen, de elengedni nem. Márpedig sok mindenre szükségünk van az életben, de elfojtásra, eltemetésre, elásásra nem. Pont ezektől szenvedünk!

2. Isten elenged nekem

A Miatyánk éppen ezért Istennel kezd. Isten megbocsátását kell átélnünk ahhoz, hogy mi magunk is képesek legyünk megbocsátani és elengedni! A XXI. századi ember számára azonban van ennek a kérésnek egy botránya, ez pedig nem más, mint a vétek és a bűn kérdése. Olyan szavak, amelyeket nem is igazán értünk. Mit is kell nekem megbocsátania Istennek? Pontosan mit is ártottam én neki? Mit is követtem el? Ha nem csináltam semmi törvénytelent, akkor egyáltalán bűnös vagyok-e bármiben is? Azt értjük, hogy a mindennapi kenyeret miért kell kérni… Mert evés után néhány órával megkordul a gyomor. A vétek megbocsátása azonban biztos nem ilyen, gondoljuk magunkban. Annyit azért csak nem vétkezünk, hogy ezt állandóan mantrázni kellene Istennek. Lehet, hogy ez a kérés amolyan nem inge ne vegye magára kérése a Miatyánknak?

Amikor beszélgetek az emberekkel számtalanszor azt tapasztalom, hogy a bűn fogalma az egyik legnehezebben érthető számukra. Akkora a szakadék a keresztyénség bűnfogalma és a világ bűnfogalma között, hogy ezt el kell magyarázni, meg kell értsük és aztán leszálljon a szívünk mélyére.

Ennél a kérésnél viszonylag könnyen eligazodhatunk, ha egy fontos dologra figyelünk. Az eredeti görög szövegben nem vétek és bűn szerepel, hanem adósság. Így is lehetne fordítani a dolgot: „engedd el az adóságunkat, hogy mi is elengedjük a nekünk tartozóknak.” Mi köze van a tartozásnak a vétekhez? Azt gondolom, hogy a tartozás képén keresztül könnyen megérthetjük a bűn képét.

3. A gonosz szolga példázata

A példázatban a király el akarja számoltatni a szolgáit. Rájuk bízott dolgokat, amelyekkel láthatóan nem tudnak elszámolni. Az egyik szolga egészen pontosan 10.000 talentummal volt adósa a királynak. Ezt az ókori súlymértéket az ezüst mérésére használták, egészen pontosan ez itt 340 tonna ezüst, ami 323 milliárd forint mai áron számítva. Ezt az összeget elherdálta teljes egészében a szolga. Nem is tudja megadni. Még akkor sem, ha eladják mindenét, beleértve a saját szeretteit…

Térdre esik a király pedig elengedi a tartozást. A tartozást elengedni annyit jelent, hogy nem kell megadnia. A királyi kincstár bukik rajta 323 milliárdot, de neki a haja szála sem görbül. Mehet és élheti az életét a családjával és a feleségével.

A királytól kifele jövet találkozik egy másik szolgával, aki neki tartozik. Itt a tartozás sokkal kisebb. 100 dénár, ami mai értéken olyan 370.000 forint. Nem egy-két forint, de 870.000X kevesebb, mint a másik hatalmas adósága.

A szolga azonban irgalmatlanul behajtja az adósságot a másik emberen. Fojtogatja és a könyörgése ellenére a börtönbe is zárja, ott pedig addig nyúzza, amíg meg nem adja a tartozást.

A szolgatársak felháborodnak ezen a dolgon. Ez égbekiáltó igazságtalanság! Jelentik is a dolgot a királynak. A király pedig előszedi a szolgát és visszaköveteli a 323 milliárdot. Börtönbe is csukja és addig kínoztatja, amíg meg nem fizeti az egészet. Mivel azonban ez megfizethetetlen összeg és a börtönben, kínzás közben amúgy is lehetetlen dolgozni így élete végéig ott sínylődik a tömlöcben.

4. A példázat magyarázata

A király Isten. Isten egy ponton elszámoltat mindenkit. Az első adós mi vagyunk. Minden ember hatalmas adósággal áll majd meg Isten ítélőszéke előtt. Eszméletlen mennyiségű tartozást kell Istennek elengednie nekünk.

De álljunk meg egy pillanatra! Hogyan halmoztunk fel ilyen csillagászati összeget? Persze időnként hazudtunk, loptunk is egy kicsit, rossz indulatuskodtunk, meg talán az étlap megnézésének a szintjéig paráználkodtunk is. Isten jó keményen számolja bűnöket…

Onnan érthetjük meg ezt a hatalmas összeget, hogy feltesszük magunknak a kérdést: Mivel tartozom Istennek? Vagy máshogyan mivel tartozom egy királynak? Egy királynak hódolattal tartozom, Istennek pedig imádattal. Hódolat és imádat. Ez a hódolat és imádat, amit egyébként nem adunk meg Istennek. Amivel nap, mint nap meglopjuk. Hódolni és imádni azt jelenti, hogy ő a szívem középpontja. A vágyaim, az érzéseim, a csodálatom állandóan felé fordul. Isten nem azt várja tőlünk elsősorban, hogy a játékszabályai szerint játszunk, hanem hogy szeressük és imádjuk őt. Azaz legyen számunkra ő a legfontosabb. Azt pedig könnyen beláthatjuk, hogy Isten számunkra nem a legfontosabb. Sőt sokszor valóban sokadik a sorban. A bűn pedig ez. Isten számodra sokadik a sorban.

Képzeljetek el egy férjet. Aki nem csalja meg a feleségét, aki minden forintot haza visz a családjának, nem jár el otthonról a haverokkal. De, amikor hazamegy, akkor udvariasan köszön a feleségének és utána kimegy a garázsba bütykölni. Bemegy, bekapja az vacsorát, majd vissza a garázsba. Lefekszenek egymás mellé, egy udvarias jóéjt, de semmi ölelés, beszélgetés, csók. Így megy ez minden nap. Vétket nem követett el a felesége ellen. Nem veri, nem csalja, udvariasan viselkedik vele. De mégis a legnagyobb bűnt követi el vele szemben. Nem szereti őt. Ha megkérdeznénk ezt a képzeletbeli nőt, lehet, hogy azt mondaná, hogy inkább csalja meg őt csak valamilyen érzelmet mutasson felé, vagy verje el a családi pénzt, de legalább figyeljen rá, vagy menjen el a haverokkal inni csak ne legyen már hozzá közömbös.

Pontosan így vagyunk Istennel mi is. Az adóságunk ebben áll. Ezt halmozzuk fel vele szemben. Egyetlen ember sem úgy születik, hogy Istent imádná. Nem ő áll az életünk középpontjában. A vallástalan ember tudomást sem vesz Istenről, a vallásoskodó ember meg lángoló szerelem helyett kötelező udvariassággal szúrja ki a szemét. Istent nem imádjuk, holott ezzel tartoznánk neki, nyilván helyette bárki mást és igazából mindenkit, vagy sokszor éppen önmagunk. Ez pedig a bűn. Mégpedig súlyos bűn. Ezt jelzi az összeg is. Visszafizethetetlen. Kiegyenlíthetetlen a számla.

A keresztyén ember életének az egyik első nagy felismerése az, hogy rádöbbenünk arra, hogy Isten előtt a tartozásunk megfizethetetlen. A felismerés az, hogy Istennek nem imákkal, templomba járással, pénzzel tartozunk, hanem egész lényünkkel. Amikor ezt megértjük, akkor megértjük, hogy valójában nem tudjuk kiegyenlíteni a tartozást. Nem néhány millió forinttal tartozunk Istennek, amit megfeszített munkával, de ki lehet egyenlíteni, hanem kiegyenlíthetetlen százmilliárdokkal. A keresztyén ember amikor Isten elé ennek a felismerésével borul, akkor összeáll számára a kép: teljesen elveszett vagyok. Nem segíthet rajta már az sem, ha innentől kezdve jobban figyelek majd Istenre. Mint ahogy az sem, hogy jó és erkölcsös életet élve visszafizeti a tartozást. Az Istennel szembe végletesen el vagyunk adósodva. A királlyal szemben nincsen más megoldás, mint a könyörgés, esedezés, irgalomért való fohászkodás, azaz: „bocsásd meg a mi vétkeinket” másként „engedd el a tartozásunkat.” A történetben pedig a király elengedi a tartozást. Mint ahogy Isten is elengedi mindenkinek a tartozását, aki kéri tőle.

Mi történik az ilyen emberrel? Azt gondolnánk, hogy gyökeresen megváltozik az élete. A példázat azonban megdöbbentő módon folytatódik. Akinek a király elengedte a tartozását találkozik egy másik emberrel, aki neki tartozik. 100 dénárral. Ez átszámolva 370.000 forint. Ezzel a másik emberrel azonban a frissen megkegyelmezett irgalmatlanul bánik. Fojtogatja és a visszaköveteli a tartozást. Habár neki el lettek engedve a tartozása, ő azonban nem tudja elengedni a tartozást. Neki nem jön össze a: „miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”

A dolog visszajut a király fülébe, aki természetesen égtelen haragra gerjed. Ezúttal már nem lesz irgalmas. Visszaköveteli a tartozást. Igaz, hogy elengedte először, de mostmár visszaköveteli azt, ami az övé.

Miért viselkedik ilyen megdöbbentő módon a szolga? Ha ilyen sokat elengedtek neki, akkor miért nem tudott egy kicsit normálisabb lenni? Azt gondolom, hogy ennek a tragédiájában rejlik a keresztyénség legnagyobb titka.

Az emberek legnagyobb részének arról biztos tudása van, hogy Isten jóságos és szeretetteljes. Azaz hajlandó a megbocsátásra. Sokszor úgy gondoljuk, hogy Istennek az a dolga, hogy megbocsásson. A Repülők óta tudjuk: A Volgának az, hogy zúgjon, mert az a dolga. Istennek, meg az, hogy megbocsásson, mert az a dolga. Istennek állandóan adnia kell újabb és újabb esélyeket, mi pedig ezekkel bátran élhetünk és visszaélhetünk, hiszen újra és újra mehetünk hozzá.

Pontosan emiatt a szemlélet miatt vagyunk képtelenek a másiknak való megbocsátásra. Mert úgy tekintünk Istenre, mint egy dollárpapára, akinek kiapadhatatlanok a megbocsátás erőforrásai. Úgy képzeljük el, mint egy szaúdi olajsejket, aki ott ül a pénzén és ész nélkül szórhatja mert úgyis újra termelődik, vagy éppen ki se fogy.

Egész egyszerűen nem vesszük komolyan a megbocsátást. Nem látjuk, hogy Istennek mennyibe kerül ez. Persze azt érezzük, hogy nekünk sok 323 milliárd, de Istennek, a

királynak tudjuk, hogy aprópénz.

Ameddig csak eddig látunk egyébként, még egy idő után fel is háborodunk a királyon. Minek vegzál egyáltalán bennünket, ha neki úgyis mindegy. Minden elengedése és kegyelme ellenére egy fukar és akarnok valakinek látjuk, aki rajtunk kéri számon a „koszos" milliárdjait. Egy zsugorinak, aki a világmindenség összes kincsén csücsülve vergődik itt valamennyin… Ezzel pedig már meg is érkeztünk az édenkerti bűnhöz, csak éppen pepitában.

5. Hogyan válhatunk gonosz szolgából, jó szolgákká?

Hogyan lehet képes az ember a megbocsátásra tehát? Péter apostol levele segít nekünk ebben. Péter apostol arra hívja fel a figyelmünket, hogy Isten megbocsátásának ára van. Ezt írja: „Tudva, hogy nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből, hanem drága véren, a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak a vérén." 1Pt 1,18-19

Isten, amikor megbocsát nekünk, akkor ennek a megbocsátásnak az árát Jézus Krisztus fizeti ki. Amikor a 323 milliárd forintot nem kell kifizetnünk, akkor valójában Jézus Krisztus állja a számlát. Isten az Ő egyszülött Fiában magára vállalja a tartozás kiegyenlítését. Az ár pedig hatalmas. Fel kell áldoznia a fiát, hogy rendezze a büntetést. Amikor az ember megérti ezt akkor képes lesz helyén kezelni Isten bűnbocsánatát. Akkor kerül perspektívába a másik ember tartozása felé és akkor lesz képes elengedni a másik bűnét.

Azt mondja, hogy Isten nekem minden bűnömet elengedi és megbocsátja. A Fiát áldozza fel, hogy rendezze a hatalmas tartozásomat. Akkor döbbenek rá, hogy milyen sokat is érek én Istennek. Milyen értékes vagyok én! Amikor az ember értékesnek tudja magát, akkor képes igazán bőkezű lenni. Akkor tud elengedni. Akkor szabadul fel igazán a megbocsátásra. Akkor tudja azt mondani, hogy kedves barátom elengedem a haragot veled szemben, mert megtapasztaltam az örömöt Jézus Krisztusban. Végtelen mennyiséget engedtek el nekem, ezért én is elengedhetem veled szemben azt a keveset.

6. Mit tehetünk ennek érdekében?

A Miatyánk esetében annyira fontos ez a kérés, hogy Jézus Krisztus meg is ismétli. Fontos erről beszélni. Jézus Krisztus azért teszi ezt ide, mert tudja, hogy bocsánatot kérni nagyon nehéz, megbocsátani, pedig már-már lehetetlen. De ennek ellenére mégis nemcsak kulcsfontosságú, hanem életfontosságú, sőt örökéletfontosságú. Ez a Miatyánk egyetlen kérése, ahol Isten aktívan számít a mi közreműködésünkre.

Első olvasásra úgy tűnik, hogy itt arról van szó, hogy ha mi megbocsátunk, akkor Isten is megbocsát majd nekünk. De ha ez így lenne, akkor nem lenne szükség Jézus Krisztusra. Akkor a mi megbocsátásunkon múlna a dolog. Ez azonban nem lehetséges. Mégis a megbocsátás ránk is tartozik. Különleges és titokzatos módon fonódik össze a kettő.

Hogyan érthetnénk meg ezt? Képzeljünk el egy ökölbe szorított kezet. Az elengedés teljes ellentéte ez. Mindannyian ilyen ökölbe szorított kézzel születünk erre a világra. Ilyen ökölbe szorított kézzel ragaszkodunk sérelmeinkhez, vélt vagy valós igazságunkhoz.

Ökölbe szorított kézzel ütni lehet. Ahhoz, hogy megsimogassunk valakit és ne üssünk ki kell nyitni a kezünket, sőt az a kéz, ami ökölbe van szorítva képtelen megfogni bármit is. Isten szeretete, áldozatának nagysága, Jézus Krisztus önfeláldozása elkezdi kinyitni a kezünket. Ha úgy tetszik Isten saját ökölbe szorított keze lesúlyt a Fiára és nekünk már csak a szerető atyai simogatás marad. Minél többet értünk meg és élünk meg Jézus Krisztusból annál inkább elkezd kinyílni a kezünk. Minél inkább megéljük az Atya simogatását, annál inkább kinyílik a kezünk.

Az elengedés közben pedig egyre inkább képesé válunk simogatni és megragadni. Képesek vagyunk simogatni a felebarátot, és képessé válunk megragadni a legnagyobb ajándékot Jézus Krisztust magát. Ameddig nem tudunk simogatni és ökölbe van a kezünk, addig az valójában egyetlen dologról árulkodik. Nem értettünk meg eleget Jézusból, nem tapasztaltuk meg az Atya szertetét. Nem ismerjük eléggé Isten szeretetét és éppen ezért nem tudjuk imádni sem. Nem tudjuk ökölbe szorított kézzel megragadni Isten szabadítását és nem tudjuk megsimogatni a másikat.

Ez pedig két dolgot eredményez. Túlvilági poklot, hiszen gonosz szolgák vagyunk, bezárjuk a szívünket Isten szeretete előtt, lebecsüljük és visszaélünk felkínált szabadításával. A túlvilági poklon kívül pedig evilági poklot, ahol mindig és mindenütt ütésre készen állunk, keserű és nyomorúságos életben. Ahol azt lessük, hogy mikor fojtogathatjuk egymást a saját kis piti kintlévőségeink behajtása közben.

Mit tehetsz ezért, hogy a kezed kinyíljon? Hogy egyik újad a másik után táruljon fel? Jézus Krisztust kell megismerned. Olvasni az igét, hogy rájöjjél arra, hogy valóban nem veszendő dolgon váltattál meg. Megérteni és megtapasztalni, hogy 323 milliárd forint semmi ahhoz a drága vérhez képest, ami érted kiontatott! A gyülekezetben pedig itt lenni, ahol egyrészről erről hallasz, másrészről pedig gyakorolhatod az elengedést. Ahol elkezdhetsz simogatni, ütés helyett. Ez nem megy egyik napról a másikra. Ez valami, amit egy élethosszig gyakorlunk, amiben azonban lehet erősebbnek lenni, egyre gyengédebbé és szeretetteljesebbé válni.